

STANOWISKO SPECJALISTÓW
OPINIODAWCZEGO ZESPOŁU SĄDOWYCH SPECJALISTÓW
SĄDU OKRĘGOWEGO WARSZAWA – PRAGA
W WARSZAWIE

W związku z nieprawdziwymi treściami w mediach dotyczącymi działalności Opiniodawczego Zespołu Sądowych Specjalistów Sądu Okręgowego Warszawa – Praga (zwanego dalej OZSS SOWP) specjaliści OZSS SOWP przedstawiają swoje stanowisko.

Emocjonalne aspekty i jednostronne relacje eksponowane w medialnych przekazach nie mogą przesłaniać dobra dzieci i służyć dalszemu ich używaniu. Sytuacje małoletnich przytaczane w różnych mediach stanowią efekt zaognionych konfliktów rodzinnych, niejednokrotnie trwających na przestrzeni lat, a nade wszystko efekt działań podejmowanych z udziałem rodziców. W takich okolicznościach kluczowym zadaniem specjalistów jest koncentracja na dbałości o dziecko, niezależnie od kosztów wynikających z aktywności podejmowanych przez osoby niezadowolone z treści opinii. Zadanie to, nadrzędnej dbałości o małoletnie obejmowane badaniami, specjaliści OZSS SOWP są w stanie wypełnić niezależnie od różnorodnych reakcji niezadowolonych z opinii stron. Specjaliści oświadczają, że mając świadomość ciężącej na nich odpowiedzialności, nie zaprzestaną pracy służącej ochronie i dbałości o dobro małoletnich dzieci.

Dla zwiększenia świadomości zainteresowanych funkcjonowaniem opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów, w tym także OZSS SOWP, pragniemy pokrótce przypomnieć obowiązujące zasady pracy. Każdorazowo wydanie opinii poprzedza:

- analiza akt sądowych, w tym nagrań, dokumentacji medycznej,
- wywiad diagnostyczny z każdą z osób badanych odpowiedzialnych za małoletnie dziecko/ dzieci,
- rozmowa z małoletnim/ nieletnimi,
- obserwacja każdej z osób badanych, w tym w interakcjach między osobami objętymi badaniem,
- integracja i analiza zebranego materiału badawczego,
- analiza udostępnianej przed opiekuna medycznej i szkolnej dokumentacji dotyczącej dziecka,
- konsultacja w zespole opiniującym.

Podkreślamy zarazem, iż dodatkową aktywnością specjalistów OZSS SOWP służącą uważności i dbałości o dobro dzieci jest poddawanie pracy od przeszło 10 lat stałej superwizji, prowadzonej przez certyfikowanego superwizora. Wszystkie te czynności mają na celu wskazanie możliwie najlepszego rozwiązania służącego, nie któremukolwiek z rodziców, ale małoletniemu dziecku.

Nadto, nie może umykać fakt, iż opinia OZSS jest jednym z dowodów w postępowaniu sądowym i, podobnie jak inne dowody, podlega ocenie Sądu, dysponującego także stanowiskami rodziców dziecka. Finalnie to bowiem Sąd dokonuje rozstrzygnięcia w sprawie.

Specjaliści wskazują, iż zawarte w opiniach treści pozwalają uważnemu rodzicowi podjąć działania mające na celu poprawę sytuacji małoletnich, niejednokrotnie bowiem wprost wskazywany jest możliwy sposób bądź kierunek modyfikacji postaw rodzicielskich (przez jednego lub obojga rodziców). Zalecenia zamieszczane w opiniach (np. określone formy terapii, warsztatów) powodowane są troską o małoletnich.

Po wydaniu opinii strona ma prawo do zgłaszania zastrzeżeń, wyrażania wątpliwości czy braku akceptacji dla treści czy wybranych kwestii, o czym osoby badane są informowane przed podjęciem decyzji o udziale w badaniu. Dodatkową możliwością jest postępowanie skargowe. W takich sytuacjach, po stosownej decyzji zlecniodawcy, pracodawcy bądź nadzoru, specjaliści odnoszą się do podnoszonych zastrzeżeń, zarzutów poprzez przygotowanie wyjaśnień, odpowiedzi czy opinii uzupełniających bądź odniesienia się do skargi.

Przestrzeganie standardów opiniowania jest obowiązkiem każdego specjalisty, dodatkowo podlega kontroli wewnętrznej – przez kierownika oraz zewnętrznej - przez Ministra Sprawiedliwości.

W tym miejscu warto wskazać, że przywoływane w mediach sprawy, wobec wyczerpania przez rodzica drogi zapewniającej obiektywizm (z racji dostępu rozstrzygającego do szerokiego materiału pozwalającego na dbałość o potrzeby rozwojowe dziecka), ukierunkowane są na forsowanie subiektywnych narracji przy angażowaniu i używaniu dostępnych rodzicowi podmiotów czy narzędzi. Stanowią zarazem doskonałą egzemplifikację aktywności strony zmierzającej do dowodzenia swoich racji. O ile jednak emocje rodzica powodowane m.in. określoną sytuacją rodzinną, są wpisane w jego historię życia, wpływają na różne działania, to używanie takich historii przez media, z jednej strony być może pozwala na wzbudzanie sensacji, ale z drugiej, zupełnie pomija etyczny wymiar oraz nakłada odpowiedzialność za możliwe wielowymiarowe szkody, trudne do oszacowania na aktualnym etapie. Potencjalne szkody, zarówno dla małoletnich będących „bohaterami” prezentowanych w mediach treści, ale także dla ich rodziców wobec podtrzymywania określonych sposobów radzenia sobie.

Pracujący w OZSS SOWP specjaliści są profesjonalistami w swoich dziedzinach, ich praca podlega stałej ocenie, podobnie jak i stale podejmują różnego rodzaju aktywności szkoleniowe służące dbałości o jakość świadczonej na rzecz dzieci pracy. Wskazane w obowiązujących przepisach wymogi uprawniające do przystąpienia do pracy w charakterze specjalisty, m.in. w zakresie odnoszącym się do lat doświadczenia, nie gwarantują pozyskania stałego pracownika. Praca w OZSS nakłada szczególne wymagania, których nie można zawęzić do wieku, wykorzystanym w jednej z audycji jako powodu do szukania sensacji. Podkreślenia bowiem wymaga, że warunkiem pracy na stanowisku specjalisty ozss jest spełnienie wymogów zarówno formalnych, jak i merytorycznych. Dowodem na brak możliwości zapewnienia miejsc pracy w OZSS SOWP przypadkowymi osobami, nie posiadającymi odpowiednich kompetencji, jest liczba kilku wakatów oraz wiążące się z tym długie terminy oczekiwania na realizację zlecenia badania.

Kwestia imiennego wskazywania specjalistów OZSS SOWP w mediach, jak też czynionych przy tej okazji insynuacji, pozostaje rozważana w odrębnych działaniach. Nie ma jednak wątpliwości,

odwołując się do wieloletniego doświadczenia w opiniowaniu dla wymiaru sprawiedliwości, iż klarowność i przejrzystość treści opinii, szczególnie wobec oczekiwań bądź nacisków stron, przy zawłości sprawy, stanowi niejednokrotnie asumpt do także takiego sposobu doceniania specjalistów.

Opiniodawczy Zespół Sądowych Specjalistów SOWP rocznie wydaje około 400 opinii. Nie sposób nie dostrzec w tym kontekście, iż liczba kilku użytych w mediach historii małoletnich dzieci, w sprawach opiniowanych w OZSS SOWP, ukazuje jedynie dążenie do kreowania tendencyjnego oraz emocjonalnego przekazu. Pomijane są przy tym kwestie etyczne oraz odpowiedzialności za słowo w przestrzeni publicznej.

W związku z propagowaniem nierzetelnych i godzących w wizerunek specjalistów OZSS SOWP informacji, podważających zaufanie społeczne, specjaliści OZSS SOWP apelują o podjęcie następujących działań:

- sprostowanie dotyczące funkcjonowania OZSS SOWP poprzez udostępnienie oświadczenia dotyczącego pracy specjalistów OZSS SOWP /wytłuszczona część niniejszego stanowiska/
- usunięcie danych osobowych pracowników OZSS SOWP, przetwarzanych bez ich zgody – stanowiąc naruszenie prawa
- zaprzestanie działań wymierzonych w małoletnie dzieci pozostające w obszarze szczególnej troski wymiaru sprawiedliwości – do jakich sprowadza się współuczestniczenie w używaniu małoletnich i szkodliwych dla dzieci działaniach przez niezadowolonych z określonych rozstrzygnięć sądowych rodziców

OZSS SOWP jest otwarty na wszelkie działania służące małoletnim dzieciom w tym także na rzeczową, merytoryczną dyskusję. Nie ma jednak zgody na działania nieetyczne, szczególnie wymierzone w dobro małoletnich, dlatego wyraża zdecydowany sprzeciw wobec popularyzowania szkodliwych treści, narażających społeczeństwo na ryzyko osłabienia zaufania do instytucji państwowej.